

Wet voor duurzame energie op de schop

Energietransitie voert Duitse elektriciteitsprijzen op

Achtergrond - 1 november 2012

De snelheid waarmee de energievoorziening in Duitsland verduurzaamt, overvalt vriend en vijand. De bondsregering zet krachtig in op de Energiewende, maar zit in haar maag met hoge stroomprijzen en chaotische planningen. Duurzame energie is het hoofdthema op de energietop van bond en deelstaten deze vrijdag.

Eind september werd het grootste zonne-energiepark van Duitsland geopend in het landelijke Oost-Duitse Brandenburg. De zonnepanelen in het park zijn in staat 48 duizend huishoudens van stroom te voorzien. Maar ze doen het niet. Het kabelnetwerk ontbreekt om de stroom van het park naar de afnemers te krijgen.

Waarom dan toch het park alvast openen, als de aansluiting op het net nog zeker een paar maanden gaat duren? Omdat in oktober de subsidieregels voor zonne-energie zijn versoerd. Nu valt de exploitant nog net in de oude regeling die hem de komende twintig jaar van subsidie verzekert. Ook al kan hij de eerste maanden met zijn park niks aanvangen.

Duitsland investeert flink in groene stroom ter compensatie van de geplande stopzetting van de kerncentrales over tien jaar. Te flink, vindt een groeiend aantal critici. De elektriciteitsprijzen zijn in Duitsland zo'n beetje de hoogste in Europa en de verduurzaming van de energievoorziening is daar deels schuld aan.

Energiewende-toeslag

Elk Duits huishouden betaalt in 2012 een bijdrage van 3,6 cent per kilowattuur voor duurzame energie. Volgend jaar stijgt die bijdrage naar 5,3 cent. Minister Rösler van Economische Zaken becijferde dat de Duitse elektriciteitsverbruikers in 2013 zo'n 20 miljard euro moeten ophoesten om de subsidie voor duurzame energie te bekostigen. Maar in deze tijden van crisis houden de Duitse huishoudens - evenals het bedrijfsleven - liever hun uitgaven in toom. Ze zouden liever wat minder in plaats van méér afdragen.

De stijgende bijdragen via de stroomprijs vormen niet de enige oorzaak van de steeds luider wordende roep om aanpassing van de Erneuerbare-Energien-Gesetz

(EEG), de wet die de verduurzaming van energie regelt. Ook op andere manieren houdt de wet de elektriciteitsprijs kunstmatig hoog volgens critici, die zoals minister Rösler van Economische Zaken vooral te vinden zijn binnen de liberale regeringspartij FDP.

De infrastructurele uitbouw van duurzame energie vindt volgens deze critici bijvoorbeeld niet plaats via marktprincipes, maar wordt door de subsidies op de spits gedreven. Daardoor krijg je wind- en zonne-energieparken op plekken waar ze niet nodig zijn of die de afnemers niet kunnen bereiken. De Nederlandse netbeheerder Tennet heeft daardoor momenteel in Duitsland bijvoorbeeld een moeizame positie.

Tennet is ook in Duitsland één van de grootste beheerders van het energienetwerk en ziet zich voor enorme investeringen geplaatst om geplande windparken voor de Noordzeekust met het vasteland te verbinden. Op den duur moeten de energieprijzen vanwege de schaalvergroting ook in Nederland dalen, zo is het plan van Tennet. Maar momenteel moet het Nederlandse staatsbedrijf eigen kapitaal - Nederlands belastinggeld - aanwenden om het Duitse kabelnetwerk uit te bouwen.

Minister Altmaier (CDU) van Milieu heeft oog voor de problemen bij de verduurzamingsprojecten en de uit de klauwen lopende kosten. Daarom heeft hij er al voor gezorgd dat de subsidie voor zonne-energie stopt zodra de parken en zonnepanelen bij elkaar 52 Gigawatt aan stroom kunnen opwekken. Nu wil Altmaier ook quota voor windenergie en biogascentrales.

Afremmen

Mede over deze quota praten bond en deelstaten op een energietop op 2 november. In Altmaiers voorstel ter herziening van de EEG waarschuwt hij voor 'oververhitting' door ongebreidelde en ongecoördineerde uitbouw van duurzame energie. Nu worden windparken bijvoorbeeld voornamelijk in de Noordzee gepland, terwijl de grootste energiebehoefte in Zuid-Duitsland bestaat, waar veel industrie is.

Als het aan de Milieuminister ligt komen duurzame energievoorzieningen voortaan daar waar er vraag is naar nieuwe energie, waar een stroomnet aanwezig is of aangelegd kan worden en waar opslagmogelijkheden zijn. Op die manier zullen ook de energieprijzen weer dalen, zo is de gedachte. Veel deelstaten pleiten ondertussen ook voor een herwaardering van fossiele brandstofopwekking, om een stabiele energievoorziening te kunnen waarborgen.

Vormen deze voorstellen een strop voor de Energiewende? Volgens Altmaier niet.

De verduurzaming vindt nu al in zo'n hoog tempo plaats, dat de ambities van de bondsregering nu al positief kunnen worden bijgesteld. In de EEG is afgesproken dat 35 procent van de energiewinning in 2020 duurzaam moet zijn, maar met het huidige tempo wordt dat zeker 40 procent. Nu is al 25 procent van de Duitse energieopwekking duurzaam. Nederland steekt daar bleekjes bij af. Hier was het aandeel duurzame energie in 2011 nog geen 10 procent.

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/191/wet-voor-duurzame-energie-op-de-schop>